LETHALITAS PER ACCIDENS.

CONSENTIENTE GRATIOSA FACVLTATE MEDICA

PRAESIDE

BVRCHARD. DAVID. MAVCHART,

MED. ET CHIR. D. CONSIL. ET ARCH. WIRTTB. AC MED. PROF. ORD.

RESPONDENTE

PHILIPP. SIGISM. PALM, Schornd.

PRO LICENTIA

SVMMOS IN MEDICINA HONORES ET PRIVILEGIA DOCTORALIA RITE CAPESSENDI

PVBLICE VENTILATA

D. XVI. SEPT. A. MDCCL.

TVBINGAE

LITERIS ERHARDTIANIS.

INCLVTÆ CIVITATIS SVÆ PATRIÆ
SCHORNDORFENSIS
PERILLVSTRI ET GENEROSISSIMO
DOMINO SATRAPÆ;
DOMINO SVO GRATIOSISSIMO;
DIGNISSIMO
DOMINO DECANO;
PRÆNOBILISSIMIS
AMPLISSIMO
DOMINO PRÆFECTO;
EXPERIENTISSIMO
DOMINO PHYSICO;
PLVRIMVM REVERENDO
DOMINO DIACONO;
NOBILISSIMIS GRAVISSIMISQVE
DOMINIS CONSVLIBVS
ET
ARCHIGRAMMATEO;
CETERISQVE
DOMINIS SENATORIBVS
PRVDENTISSIMIS, DEXTERRIMIS;

VIRIS,

TOGA SAGOQVE ILLVSTRI ATQVE EXCELLENTISSIMO;

EXIMIA DIGNITATE ET ERVDITIONIS GLORIA IN ECCLESIA ET FORO CONSPICVIS;

INSIGNI GRAVITATE, PRVDENTIA, RERVMQVE AGENDARVM DEXTERITATE QVAM MAXIME POLLENTIBVS;

MÆCENATI SPLENDIDISSIMO;
PATRONIS COLENDISSIMIS;
FAVTORIBVS HONORATISSIMIS;
PARENTI DILECTISSIMO;
AMICIS ÆSTIMATISSIMIS;

Huius Academici laboris dedicatione ſubmiſſionem ſuam, ſuum obſequium, gratum & quorumvis officiorum ſtudioſiſſimum animum declarat,

Omnis generis felicitatem & proſperitatem ex animo adprecatur,

atque

ulteriori Patrocinio, Benevolentiæ, Favori, Amori, Amicitiæque,

ſubmiſiſſime, obſequioſe, officioſe, decenter ſe commendat

TANTORVM NOMINVM
& VIRORVM

Cultor devotiſſimus, obſequioſus, obſtrictiſſimus atque officioſiſſimus

PHIL. SIGISM. PALM, Med. Ltus.

PRAEFATIO.

Judicium de lethalitate vulnerum ferre medicum pars eſt Medicinæ forenſis non ſeria magis, quam intricata. Ibi namque de corio agitur humano, de percutientis fama, facultatibus variaque gravi, mortis etiam, pœna. Ipſum vero judicium difficile reddunt ſexcenti fere, qui ſe objiciunt aliquando, cognoſcendi atque judicandi obices ex parte vulnerantis, vulnerati, vulneris ipſius, medentium atque aliarum plurium circumſtantiarum.

Licet vero plures præſtantiſſimi, jam inde a ſeculo, deſudaverint Auctores in hisce nodis ſolvendis, lucem quin imo, quod nemo temere negaverit, his tenebris affuderint multo clariorem, per aucta & probe examinata in rebus phyſicis atque medicis experimenta; tamen quid tam frequentes, quæſo, Medicorum diſſenſus, quid inter ſe pugnantia nonnunquam integrorum collegiorum medicorum judicia, quid ipſa principiorum atque diſtinctionum diverſitas, quid, inquam,

aliud loquuntur, nisi vel incerto stare talo magnam hujus medicinæ criticæ partem, vel certe unanimi consensu nondum esse stabilitam?

Crucem id maxime figit neo-practicis, a Magistratu ad vulnerum renunciationem vocatis. Hinc operæ pretium sane facit, qui antequam subselliis valedixerit academicis, se tempestive ad amplissimum atque difficillimum hoc accinxerit studium, & optimos quosque Authores & Observatores manu volverit diurna, revolveritque nocturna, ut ne gravior ejusmodi casus, qui sub initium publici officii statim ingruere potest, imparatum, imo plane nudum offendat. Sufficiens ergo hæc fuit ratio, cur Nob. Dn. Respondens sibi pro themate disputationis hanc elegerit materiem, & illam quidem quæ in hoc genere longe est vexatissima, ac instar nasi cerei, quo vel suorum principiorum tenaces fabri, vel partium studiosi voluerint, flecti, proh dolor! solet nimis quam frequenter, Lethalitatem nempe per accidens.

Invitus ego quidem Præses in hoc consensi thema, quod non modo esset longe amplissimum, & limites academicæ dissertationis nimium excederet, sed ita quoque comparatum esset, ut vel ab aliis dudum videri posset exhaustum, vel plurimis obnoxium contradictionibus. Vicit vero tandem petentis constantia & thematis affulgens is minimum usus, ut Philiatris excitatio præbeatur ac occasio in hac se palæstra exercendi, quæ vero inpræsentiarum dicenda sint de lethalitate, clare, distincte, ac quasi in nuce proponendi. Faxit DEus ut & hic labor cedat feliciter!

§. 1. *Sub-*

§. 1.

Subjectum de quo communiter in Medicina Forensi prædicatur lethalitas ſunt vulnera, ſive continui ſolutiones violentæ, ab extus inſtrumento acuto dividente partibus corporis humani viventis illatæ. Numeroſam quidem conſtituunt vulnera claſſem lethalitatis, ſed minime abſolvunt. Sunt enim varii adhuc læſionum ab extus inductarum tituli, e. g. in oſſibus fracturæ, depreſſionis, fiſſuræ, luxationis: capitis totius validæ concuſſionis: in mollioribus partibus contuſionis, validæ percuſſionis, diſtractionis, rupturæ, gangrænæ, ſphaceli &c. Nec in Medicina forenſi ſermo tantum eſt de lethalitate per inſtrumenta extus applicita, & vel in corticem modo vel & intro plus minus profunde penetrantia, inducta, ſed & de illa, quæ ab aſſumptis noxiis atque deleteriis proficiſcitur, e. g. ab ingeſto arſenico, aut medicamento cauſtico male præparato, &c.

Unde eſt, quod *vulneris* notionem heic *laxius accipiendam* monuerint nonnulli, ſubſtituerint vero alii *percuſſionis* nomen magis genericum. Nobis videtur *læſionis* appellatio magis quadrare pro tali genere, quod omnes ſub ſe comprehendat ſpecies.

§. 2.

Prædicatum, lethalitas, quod de partibus hisce læſis enunciatur, eſt inducta præternaturalis *vel diſpoſitio* ad lethum, mortemve proxima: *vel actualis* & ſubitanea *mors:* ita quidem ut hic eventus lethifer pendeat a primitus inducta læſione vel per neceſſitatem conſequentiæ phyſico-medicam, vel per intervenientem demum mortis cauſam aggravantem, ſive poſitivam, ſive privativam. Hippocratis, Galeni &c. τὸ θανάσιμον & θανατῶδες, ſive mortiferum aliqnando ab eis accipitur pro pernicioſo ac periculoſo: aliquando pro mortifero ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, quod utplurimum lethale eſt: aliquando pro

lethalitate per necessitatem inevitabilem, ἐξ ἀνάγκης, per necessitatem absolutam.

Τὸ absolute lethale æquipollet certo sensu τῷ *insanabili*, cui scilicet neque natura, neque ars ulla sanationem possit præstare. Sed tamen *non omne vulnus insanabile* ideo *etiam est lethale*, exemplo vulneris simultanei abdominis ac cujusdam intestini, quod in unum coïens relinquit fistulam stercoream, qua, ceu artificiali ano, feces alvinæ posthac excernantur. Fuit illud vulnus insanabile, sed non lethale, utpote cui plurimos annos æger potest atque solet supervivere.

Periculosa læsio, vulnus periculosum vitæ quidem discrimen mortisque metum infert, sed, stricte loquendo, lethale prius dici non meretur, quam vel lethum actu induxerit, vel proxime ad mortem inclinaverit. Hinc vel & in superlativo periculosarum læsionum, feliciter ad salutem terminatarum, plurimæ suppetunt observationes. *a*)

§. 3.

Differentiæ, vel species *lethalitatis* vulgo habentur tres. 1.) *Absolute*, simpliciter, κατ᾽ ἐξοχὴν talis, cui nulla ars humana possit succurrere, sed quæ læsum vel e vestigio, vel saltim brevi, certo & semper abripit. 2.) *Per se* talis, quæ ex ipsa læsionis natura ac qualitate, sine aliena interveniente causa mortem immediate producit, sic tamen ut hæc non absolute consequatur, sed frequenter tantum, & licet curatio sit difficilis summeque dubia, aliquando tamen feliciter succedere observetur. 3.) *Per accidens* talis, sive phænomenum aliquod interveniens, quod non a conditione læsionis aut læsæ partis, sed ab aliis supervenientibus in diæta, regimine, erroribus in tractatione medico-chirurgica, aliisque variis circumstantiis pendet. E tali ergo nemo læsorum immediate perit. Addunt nonnulli & *quartam speciem lethalitatis*, quæ non

---

a) In Alberti Jurisprud. Med. T. I. p. 311. not. c. It. Bohnii renunciat. vulner. p. 34. ff. vel solius capitis plurima habentur specimina.

non ex neceſſitate, ſed *utplurimum* tamen, ſeu frequentiſſime interficiat, cujus proinde curatio utplurimum male ſuccedat, non tamen ſemper, vel tardius ſaltem interimat.

§. 4.

Nos *ſubſiſtimus in tribus primis lethalitatis ſpeciebus*, ſuperiore paragrapho recenſitis, nimirum lethalitatis abſolutæ: Per ſe talis: & per accidens talis. Differunt vero hæ a ſe invicem reſpectu vel cauſæ lædentis, vel ſubjecti, ſive partis læſæ, vel ſymptomatum gravitatis, vel eventus boni, mali, ſubitanei, tardi, neceſſarii, contingentis. Quam nonnulli vocitant *lethalitatem per ſe de neceſſitate*, pro vera lethalitate abſoluta habemus.

Quæ vero *lethalitas utplurimum talis*, tanquam diſtincta ſpecies affertur, ſpectat ad lethalitatem per ſe talem. Hæc enim funeſtorum eventuum pluralitas ab uno quodam læſionis genere, per longe plura morientium, quam evadentium exempla, comprobata, non obſtante decenti adhibita curatione ac cautela omni, quid evincit aliud, quam læſionem in ſe & ſua natura ſic fuiſſe comparatam, ut ex illa & propter illam huic individuo pariter, ac tot aliis ſimilibus fuerit ſuccumbendum? Atqui vero hæc eſt lethalitas per ſe: Neque obſtat, ſingulari beneficio DEI, naturæ, fortunæ &c. in vaſto hoc gurgite natantem, quin enatantem deprehendi unum vel alterum.

Hinc *lethali opponimus* illethale, ſeu non lethale: *Abſolute lethali*, τὸ per ſe lethale, & τὸ utplurimum lethale: *Per ſe lethali* autem τὸ per accidens lethale.

§. 5.

His generalibus præmiſſis facilior jam aditus eſt ad ſpecialem de lethalitate per accidens tractationem, quæ thema conſtituit præſentis diſſertatiunculæ. Quid per lethalitatem in genere intelligamus, ſupra dictum eſt paragraphis proxime antecedentibus. *Quid* vero *per* τὸ *accidens*, ſive lethalitatem, quatenus talis fit per accidens ſupponatur, diſtincte eſt ſuperaddendum? Scilicet per accidens, aut accidentia,

non

non qualiacunque ſymptomata, aut communiter ſic dicta accidentia, quæ partim ex ipſa læſionis eſſentia & qualitate fluunt, accipimus, ſed *Logicorum Accidens prædicabile*, quod neque cum eſſentialibus, neque attributis objecti neceſſariam habet connexionem, ſed tantum contingentem, quodque dependet a circumſtantiis & conditionibus, quæ ſi jungantur eſſentialibus, vel attributis, tum demum locum habet.

§. 6.

Itaque ſi læſionem quamcunque, ab extus vel intus illatam, in ſe conſideratam & in ſua natura recte dijudicaveris tanquam nec abſolute, nec per ſe lethalem, æger tamen cum hac læſione (ſed non ex illa) diem obeat ſupremum, neceſſe eſt, vel aliam mortis cauſam ſuperveniſſe internam, a prima læſione, de cujus lethalitate quæritur, directe non pendentem, vel non adeo ſonticæ læſioni primæ unam pluresve externas ſe cauſas adjunxiſſe novas, quæ futurum primæ læſionis eventum ſalutarem perverterint in funeſtum. E. g. ſi hæmorrhagia enormis, per vulnus arteriæ radialis (in carpo manus) inducta, per medicamenta iſchæma & ſplenia comprimentia, &c. debite ſiſtatur, & apparatus hicce chirurgicus una cum ceteris remediis tam diæteticis, quam pharmaceuticis ſolicite ſervetur, tum lethalitatis per ſe nullus eſt metus; Verum ſi æger aut vini abuſu orgaſmum ſanguini conciliaverit nimium: aut violento læſi brachii motu voluntario arteriam conſolidationi propinquam reſeraverit, tantoque ſanguinis profluvio portam aperuerit, ad quam denuo occludendam chirurgus tempeſtive ſatis advolare nequeat, vel non amplius par ſit, ſed purpuream interea æger reddiderit animam, tum hæc facta eſt lethalitas per accidens, ex culpa ægri potiſſimum, non vulneris, qua talis, neque vulnerans tenebitur de cauſa mortis.

§. 7.

Species lethalitatis per accidens referuntur ad IV. *Claſſes*, quatenus illud accidens, vel illa accidentia reſpiciunt.

1.)

1.) Ipſam læſionem: 2.) Perſonam, ſive individuum læſum. Adeoque primæ & ſecundæ ſpeciei accidentia hæc ſunt intrinſeca: 3.) Perſonas, læſum tractantes, curantes, imo patientem ipſum, quatenus ſub cura medico-chirurgica varie peccat, & omiſſive, & poſitive: 4.) Varias circumſtantias & cauſas extraneas. Adeoque tertia & quarta ſpecies referuntur ad accidentia extrinſeca. Claſſici authores noſtri, inprimis *Welſch* atque *Bohn* multa variaque hujuscemodi lethalitatis per accidens exempla & diviſiones exhibent, atque celeb. *Alberti* in Jurisprud. Med. T. 1. p. 290. ſingula in ſuas claſſes titulosque digeſſit.

Hinc illam cramben recoquere nolumus, ſed, pace tantorum aliorumque celebrium virorum *modeſtas* tantum quasdam *adnotationes in medium proferemus*, quibus nonnullæ ſpecies lethalitatis, per accidens talis habitæ a plurimis & renunciatæ hactenus, in dubium vocantur. Odioſus magis, quam otioſus videtur hic conatus. Odioſum fore ſuſpicamur non eis modo, a quibus diſſentimus, ſed illis maxime reis, percuſſoribus aut quocunque modo læſionem alteri inducentibus, quibus rimæ elabendi, patentiores alias, nunc arctantur, vel plane clauduntur; Eo tamen ipſo minime otioſum fore hunc laborem in aprico eſt, cum juſtitiæ oppido interſit, accuratius diſtinguere cauſam mortis: An revera ex accidente, ſive quodam contingente citra lædentis & ab eo inductæ læſionis concurſum directum evenerit? An lædenti ſit imputanda, an vero aliis cauſis?

§. 8.

Ad *primam claſſem lethalitatis per accidens referri promiſcue non poſſunt* ſupervenientes ipſis læſionibus *ſtaſes*, *tumores*, *inflammationes & corruptiones*. Si enim tales ſuperveniant ex ipſa & per ipſam læſionem, directe, proxime, ordinarie, ac propter hanc corruptelam læſionis moriatur ægrotus, tum læſio eſt lethalis per ſe: Perinde enim eſt, hominem mori e corruptione gangrænoſa & ſphaceloſa, quæ læſionem neceſſario conſequuntur, ac vel ex apoplexia, vel convulſione,

vel hæmorrhagia, tanquam immediatis aliarum læſionum fu-
neſtis pedisſequis. Nempe læſionem excipit e veſtigio mor-
bus, hunc preſſo pede ſequuntur, citius tardiusve, vel varia
ſymptomata, vel ipſa mors. Unde ex vero dicit *Bohnius; b)*
Interdum perinde eſt, mortem ex ipſo vulnere immediate,
ac e ſymptomatibus evenire. Si vero ſupra memoratæ cor-
ruptiones læſioni ſuperveniant, vitio vel individui patientis,
vel errorum a quibuscunque commiſſorum, vel aliarum cir-
cumſtantiarum externarum, uti quidem ex his cauſis aliquan-
do vere ſuperveniunt, tunc certe non ſpectat ad primam
claſſem lethalitatis per accidens, §. 7. recenſitam.

§. 9.

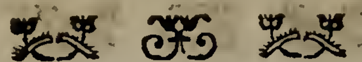
Neque fragmenta, feſtucæ aliaque irritamenta, læſioni
conjuncta, *quæ non ſatis tempeſtive reperiri ac ſeparari poſſunt*,
quin interea ſpaſmi, convulſiones, ſtaſes, ſeceſſiones humo-
roſæ, inflammationes & corruptiones, graviſſimi dolores
oriantur, præſertim ſi hi ſtimuli partes attingant quadantenus
ſenſiles, *lethalitatem tantum per accidens faciunt*, noſtro quidem
judicio, cui vero celeber. *Alberti*, c) fortaſſis & aliorum,
haud conforme eſt. Ea enim, *ipſa ex ratione*, *quod* illa hete-
rogenea ipſo actu læſionis inducta & vulneri immanentia
nequeant citius extrahi aut ſeparari, quam graves illas excita-
verint turbas mortisque cauſas, accuſari merentur tanquam
vel continuata jugiter inſtrumenta graviter lædentia & reli-
quiæ vulnerantis haſtæ, teli, fragmenti vitri, glandis plum-
beæ, vitreæ &c. profundius impacta: *Vel* tanquam impe-
tuoſo ictu e. g. gladii, haſtæ, glandis ſclopetariæ abrepta in-
tra vulnus alia corpora ſolida, partem affectam ſub læſionis
momento obtegentia & in acutas particulas diſcerpta: *Vel*
tanquam feſtucæ pungentes, ſcindentes ac graviter irritantes,
ex ipſo, quod vulneri confine eſt, quodam oſſe diffracto &
con-

b) Bohn, renunciat. vuln. p. 111.
c) Alberti Jurisprud. med. T. 1. p. 290. §. 16.

contrito decussæ. Atqui vero quid omne hoc est aliud, quam effectus immediatus primitivæ læsionis & stimulus in perpetua aut frequenti actione, vel proxima saltem dispositione ad agendum, irritandum, lacessendum, vulnerandum constitutus? Ab instrumento lædente productus unice, & dehinc adfluxu, stasi, corruptione, motibus spastico-convulsivis necessario exceptus? *Qualem* ergo *stimulum*, cum per artem vel non satis cito, vel plane non, vel saltem nonnisi cum præsentaneo novo vitæ periculo liceat eximere, & ne palliative quidem ejusdem fatales effectus satis prævenire ac mitigare, *oportet* sane *causam statuere mortis* subsecutæ per modum lethalitatis vel absolutæ, vel per se, *minime* vero *per accidens*. Quæ hinc sententia redundet in caput lædentis, videant alii, ad quorum spectat forum!

§. 10.

In *secunda classe lethalitatis per accidens*, §. 7. quatenus nempe respicit ipsum subjectum patiens, nobis videtur *male* quæri *patrocinium* & prætextum lethalitatis accidentalis, *a* læsi vel *ætate*, vel *temperamento*, vel *sexu*, vel *dispositione hæreditaria*, vel *singulari* & extraordinaria, non tamen morbosa, *dispositione* & *qualibet idiosyncrasia*, in quantum scilicet vel ætas majorem debilitatem, partiumque teneritudinem, vel temperamentum e. g. sanguineum inflammationi & gangrænæ magis faveat: vel sexus sequior ad erysipelaceas inflammationes, deliquia, affectiones spastico-convulsivas pronior existat: vel dispositio hæreditaria e. g. ad nephriditem calculosam erumpat in actum eo tempore, quo ren vulnere leviori læsus est, hoc vero inde reddatur lethale: vel *si singularis* & extraordinarius obtigerit alicujus *visceris situs* & sub formatione fœtus jam facta *translocatio*, e. g. cordis in dextrum pectoris cavum, aut lienis in hypogastrium, quorsum ergo instrumentum lædens vixdum pertingens vulneraverit tale viscus in situ hoc insolito, nullamque aliam partem præter integumenta communia.

Omnia hæc phænomena, in principio hujus §phi enarrata ſunt naturalia, Medicis ſub titulo rerum naturalium venientia, quod magnam naturæ humanæ partem conſtituant, aliter quidem in hoc, aliter in alio ſe habentia ſubjecto, ſic tamen ſemper, ut ſanitati vitæque non præjudicent, nec niſi é longinquo ac intervenientibus aliis propioribus cauſis morbificis, morbum inducant.

Frivola oppido eſt excuſatiuncula, ſi funeſtæ læſioni, vulneri, fracturæ infantis ideo pollicem premere volueris, quod ſimilis in adulto & robuſto homine omnis expers fuiſſet periculi, illamque ideo illam tantum per accidens lethalem prædicare, quoniam infantibus teneritudo, debilitas, oſſium tenuitas &c. tales obtingant, quæ gravius patiantur a læſione etiam leviore.

Ita pariter fieri poteſt, ut adultus quidam homo vulneretur gladio, vel alio pungente ac cædente inſtrumento in cranii quodam loco, extraordinarie tenui, ut, ob hanc oſſis inſuetam tenuitatem quaſi papyraceam, impetus & ictus inſtrumenti profundius irruat in- & - per membranas cerebri in ipſam usque hujus ſubſtantiam, cum aliâs, ſi os ibi pro more naturali fuiſſet craſſius ſolidiusque, inſtrumento lædenti acceſſus ad interiora fuiſſet impoſſibilis. Itane vero hæc, accidentalis quidem & extraordinaria, ſed illi individuo naturalis & nunquam morbifica aut moleſta, tenuitas oſſis effecerit, ut vulnus quod meningibus & ſubſtantiæ cerebri profundius inflictum fuit, mereatur tantum per accidens lethale venditari, quod tamen in ſe & per ſe lethale eſt extra dubium? In ejusmodi enim renunciatione legali non ſermo eſt, quæ vulnera in genere ſint lethalia, ſed quæ huic vel illi individuo, Johanni, Catharinæ &c. in caſu ſubſtrato ſint lethalia? Cur non itidem prætexat hoſtilis læſor? Si læſus domi manſiſſet, ego illum in platea mihi obviam factum vulnerare non potuiſſem: Aut objiciat læſo: Cur non muniviſti tenue cranium tuum galea? Sic enim lethale vulnus Tibi non potuiſſem inferre.

§. II.

§. 11.

Majorem *excusationis speciem* præ se ferre videtur *status vere morbosus individui*, læsionem quandam externam vel antecedens & comitans, vel superveniens læsioni, ab hac independens. Quando, ut loquuntur, status cacochymicus, pletoricus &c. læsionem deteriorat: vel quando morbosus læsi status leviorem exasperat læsionem. Ita namque videretur læsus e morbo, quem habuit, spontaneo magis occubuisse, quam ex adventitia læsione violenta.

Sed celeber. *Bohnius* in aureo suo de vulnerum renunciatione tractatu rectissime distinguit inter causalitatem infirmitatis præcedaneæ minus necessariam, seu separabilem, & inter necessariam ac inseparabilem magis. Res huc redit: Si morbus antecedens & adhuc sub accepta læsione adventitia persistens directe & ex se produxerit symptomata lethalia, ab illis symptomatibus, quæ ab adventitia læsione solent pendere, aliena, tunc morbus ille præcedaneus causa mortis proxima potius meretur dici, quam læsio adventitia. Si e. g. homo phthisi pulmonum ulcerosa graviter laborans, & in hoc statu vulneratus leviter in brachio, suffocetur a puris restagnante in bronchiis copia: vel accedente diarrhoea colliquativa exhaustus per modum syncopes moriatur, tunc illud vulnus brachii ne quidem per accidens lethale, multo minus per se lethale declarandum est, sed morbus ejusdem internus, phthisis consummata, potius est lethalis pronunciandus.

Ast e contrario, si symptomata lethalia qualiacunque oriantur directe magis & immediate ab adventitia læsione, hæc ipsa læsio videtur habenda pro lethali per se, & non per accidens, quamvis & ipse status læsi morbosus præcedens aliquam læsionis deteriorationi symbolam addiderit, & homo læsus non potuerit propter infirmitatem e morbo præcedente resistere satis symptomatibus, a læsione adventitia excitatis.

Hinc quoque patet, quid sentiendum sit de prætensa lethalitate tantum per accidens tali, si *instrumentum lædens* forte fortuna directum fuerit abs lædente in regionem quandam

corporis læſi, *ubi* inſolito & præternaturali modo *vel arteria* quædam multo exteriorem & *ſuperficialem magis ſitum* obtinuerit: *vel* magnum *anevriſma* quoddam internum offenderit, aperuerit & ſubitaneam induxerit incompeſcibilem hæmorrhagiam: *Vel abſceſſum* clauſum, vomicam e. g. pulmonis, e quo rupto ſubitanea acciderit ſuffocatio: *Vel in ſcroto aut inguine* obvia *enterocele* occaſionem præbuerit extraordinariam pertundendis lethaliter inteſtinis &c. quamvis enim in illis læſionum, ibi terminatarum, locis nulla lethalitas per ſe obtinuiſſet, niſi partes nobiles eo fuiſſent præternaturales delapſæ, vel ſe expandiſſent præternaturaliter majusque ſpatium occupaſſent; Evidens tamen eſt, ex ipſa talium partium læſione mortem immediate ac directe accerſitam fuiſſe.

Unde ſic infert *Bohnius* l. c. p. 101. rectiſſime: Vulnus, quod in hoc vel illo individuo, intuitu determinatæ ſeu valetudinariæ diſpoſitionis, magnum & grave ſatis eſt, mortemque in ſimilibus ſubjectis utplurimum pedisſequam habet, accidentium quoque ſuorum & mortis hinc evenientis cauſa proxima audiet.

§. 12.

Si vero *morbus* quidam *ſumme periculoſus*, acutus, *læſioni* demum *ſuperveniat*, e. g. apoplexia, catarrhus ſuffocativus, dyſenteria maligna, febris maligna, exanthematica &c. tunc cardo deciſionis pariter in eo vertitur, ut ſolicite eruatur: An morbus ille lethalis e vulnere, ſive antecedanea læſione ſit factus, an alia quacunque e cauſa? An morbi ipſius atque ſolius gravitati ſuccubuerit æger? Vel ſaltem lethalitatis longe potiores ipſi morbo debeantur rationes, & in ſe, & in ordine ad læſionem, ab aliquo prævie illatam, quam quidem exacerbaverit. Hoc caſu ſtatuetur læſus non ex læſione, ſed e ſuperveniente morbo deceſſiſſe.

Si vero morbus ſuperveniens exitum nactus ſit lethalem e vulnere potius & propter illud, tum læſio hæc lethalis per ſe declarabitur. E. g. ſi capite læſus incurrat apoplexiam aut convulſiones lethales: Vel in pectore læſus incidat in aſthma ſuffo-

ſuffocativum: Aut inteſtinis læſis, vulneratis ingruat lethalis dyſenteria, epidemice tunc graſſans, &c. in quibus ſcilicet caſibus pars læſa cum morbo, aliunde orto, & inevitabili, tam arcte connectitur, ut non modo alter adgravet alterum, ſed quoque læſio præcedanea morbum, aliunde ſupervenientem & aliâs ſuperabilem, reddiderit inſuperabilem atque funeſtum, tunc læſio illa præcedens vocanda potius erit lethalis per ſe, quam morbus ſuperveniens, & licet multa ſuppetant exempla hominum ex illo morbo ſolitario citra præviam læſionem aliam, mortuorum; tamen cum & multa ſint evadentium, præterea vero morbus graviter & lethaliter ſit exaſperatus a læſione præcedanea, itaque nulla heic procedit lethalitas per accidens, morbo ſupervenienti tribuenda.

§. 13.

Ad *tertiam claſſem lethalitatis per accidens* (§. 7.) aliquas pariter afferemus animadverſiones. Heic vero cauſidicis admodum familiare eſt falcem immittere in alienam meſſem, nodum in ſcirpo quærere & neſcio quos non comminiſci funeſtos errores vel ægri, vel Medici, vel Chirurgi, vel adſtantium? ut nempe reatum lædentis devolvant in alios ſuumque clientem liberent a pœna ordinaria.

Haud quidem diffitemur in ordine ad Medicos atque Chirurgos, quod non modo quandoque bonus dormitet Homerus, neque τὸ Hippocratis μηδὲν ὑπερορᾶν ſatis obſervet, ſed graviter etiam aliquando Iliacos intra muros peccetur & extra. Imo jam ſemel publice doluimus olim, in diſp. de inſpect. & ſect. legali, quod aliquando Judex nimiam fidem tribuat depoſitionibus atque judiciis in arte non ſatis verſatorum & Medicorum, & Chirurgorum, ſeductus illo principio, in ſe quidem firmiſſimo, ſed in applicatione & ſubſumptione ad certa individua fallaciſſimo: Artifici in ſua arte eſſe credendum!

§. 14.

Siſtemus in hanc rem duas obſervationes, lectione ac reflexione digniſſimas, quarum altera exhibebit Chirurgum

erroris

erroris & imprudentiæ haud insontem: Altera vero innocentem adductum in suspicionem ac injuste accusatum.

Summus quidam militiæ Præfectus *vulneratur glande plumbea* in pectoris regione laterali ac superiori sic, *ut glans inter duas costas veras incuneata* remanserit, absque ullo symptomate suspecto. Chirurgus castrensis primarius extractionem molitur terebra chirurgica, sed dum glandem terebrando aggreditur, *cedit hæc & delabitur in cavum pectoris, ægerque*, sellæ insidens, *subito moritur.* Per sectionem a morte institutam nulla ullibi, vel extus, vel intus, deprehenditur læsio alicujus momenti. Annon hæc fuit lethalitas per accidens, ob glandem plumbeam subito & cum impetu delapsam in nervi cujusdam momentosi truncum? Cum vero huic delapsui glandis in interiora pectoris manifeste ansam præbuerit Chirurgus, erit causa hujus lethalitatis per accidens, cum vel relinquere debuisset glandem, donec favente corporis situ nonnihil prono, sub mollissima vulneris obtectione, accedente per suppurationem emollitione, extrorsum magis gravitaverit & denique se expediverit: vel potius in latere alterutro, commodiore loco, novum infligere scalpello vulnusculum & per hoc introducto hamulo, uncove glandem a tergo, in cavitate pectoris, adoriri, foras urgere, excutere, aut certe sic obicem & pessulum obdere glandi ab intra, ut, dum ab extra ab anterioribus tentaretur ejusdem extractio, glans non potuerit introrsum elabi.

§. 15.

Alterum exemplum, huic contrarium, *injustæ scilicet imputationis* Chirurgo factæ hoc est: Adolescens, sanus & vegetus ense noctu in platea vulneratur per sodalem in dextro pectoris latere, 4. vel 5. pollices supra papillam, vulnere sub cute & in superficie, vel parte superiori musculi pectoralis magni, incedente 5. vel 6. pollicum longitudine, sed in cavum pectoris non penetrante. Fuso statim e vulnere copioso sanguine in plateam, & vestes, domum redit, Chirurgo se committit, qui vulnus a sordibus grumosis purgat, sanguinem sistit,

ſiſtit, neceſſario apparatu vincit, ſive deligat. Altero die ſequitur ejusdem lateris dextri pollicis ac indicis digitorum paralyſis, tertio totius manus brachiique anæſtheſia, ſive ſenſus abolitio, atque notabile manus extremæ oedema. Stilo exploratorio nunquam tangebatur, vel ſternum, vel coſta, vel pertingebatur usque ſub alam: ſed in fundo vulneris, alæ proqinquo, ſpatium occurrebat, digitum pollicem facile admittens. Hinc quarto die alius inſuper in conſilium vocatur Chirurgus, quem vocabimus Cajum, in Anatomia ac Operationibus chirurgicis minime hoſpes. Inita conſultatione cum medico & chirurgis, concluditur: latere intra vulnus vel corpus quoddam peregrinum, vel grumos ſanguinis, unde nervi comprimantur, & circulatio ſanguinis impediatur.

Adhibentur ergo fomenta reſolventia, ſpirituoſa, injectiones balſamicæ in vulnus, non omiſſis internis medicamentis, regimine & diæta convenientibus. Biduo poſt, cum ſymptomata ingraveſcerent, inſtituit ex chirurgis quidam vulneris dilatationem ope forficis, absque omni hæmorrhagia. Pus prodit non laudabile, ſed ſanies ichoroſa fœtens, cruenta: labia vulneris ſunt inflata, caro vulneri ſupercreſcit luxurians: In hoc tramite pergit vulnus ultra tres ſeptimanas. Brachii tumor tandem augetur, & livor notabilis juxta tractum vaſorum usque ad flexuram cubiti intermicat. Anæſtheſia perſtat, quin ingraveſcit. Attactus vulneris prope alam eſt dolorificus.

Hinc e communi conſultantium concluſo & requiſitione Cajus ſuſcipit orificii vulneris, interea valde anguſtati dilatationem duplicem; alteram verſus ſternum ope ſcalpelli leviter falcati, in ſpecilli ſulcum immiſſi & detenti, atque ſic non niſi cutim incidit aperitque, paulo ultra duorum pollicum longitudinem: Alteram vero dilatationem perficit inciſione, ſesquipollicis circiter profunditate, carnis fungoſæ, juxta partem ſinus fiſtuloſi ſuperiorem, verſus humerum.

Ibi non niſi aliquot guttulæ ſanguinis, prout in cutaneis fit inciſionibus, exſtillarunt: Heic arteriola exilis ſanguinem

fudit

fudit, quantum cochlear fere capit, quem impoſito linteo carpto ſpiritu vini imbuto facile compeſcuit.

Poſt hæc integro quinquendio nullam unquam vel indicium hæmorrhagiæ adeſt, vulnus copioſum fundit pus, brachii tumor, durities, livor magna parte diſſipati, formicationis ſenſus in brachio, & ipſe dehinc ſenſus tactus quodammodo reſuſcitatus: paralyſis tamen reſtat.

Circa ſexti diei, ab his chirurgicis inciſionibus, ingreſſum, evenit larga e vulnere hæmorrhagia, & biduo poſt eadem recidivat enormis ſub ipſa vulneris abs chirurgo ordinario facta deterſione blandiſſima per ſpecillum linteo carpto obvolutum.

Huic quidem hæmorrhagiæ opponuntur ſtyptica, ſplenia & faſciæ comprimentes, manus chirurgi longa appreſſio, denique cauterium actuale.

Sed recruduit iterum effuſiſſima hæmorrhagia, ut in ſanguine quaſi nataret miſer ægrotus. Licet ergo hic ſanguine totus exhauſtus & morti proximus videretur, tentata tamen eſt per Cajum ligatura, ope fili triplicis cerati, quod vero dum valide adſtringeretur ruptum eſt, & interea æger mortuus. Cæterum pulſus in carpo lateris affecti, perſtitit a potiori idem, qualis in ſiniſtro latere, excepta ſubinde majori illius debilitate: Brachium ſervavit naturalem calorem: nihil quidquam convulſivi comparuit. Manus vero inſenſibilitas tanta fuit, ut ſuper prunis ardentibus expanſam, pro intimiore illiti unguenti nervini penetratione, vehementer aduſſerit, citra omnem ſenſum.

§. 16.

Altero poſt mortem die ad finem Decemberis inſtituta inſpectione ac ſectione legalibus detegebantur: vulnus, una cum dilatatione per inciſionem facta, digiti longitudine ab axilla oblique verſus ſternum, per ſuperiorem muſculi pectoralis majoris ſuperficiem, dimidii pollicis latitudine: multoque ſanguine grumoſo infartum: muſculi tam in confinio vulneris, quam in brachio maxima parte gangrænoſi ac ſphacelati

celati, una cum insigni copia sanguinis extravasati & putridi: ramus quidam nervorum brachialium, & truncus arteriæ axillaris penitus putredine soluti: Pulmo dexter inflammatoria rubedine tentatus, in sinistro cordis ventriculo polypus: pleura valde gangrænosa: intestina hic ibi admodum inflammata. Cætera sanissima. Cranium aperiri non videbatur necesse.

§. 17.

Inspectorum hoc fuit judicium: causam mortis adscribendam esse hæmorrhagiæ enormi & recidivanti, hanc vero primitus putredini & hinc factæ solutioni & abruptioni nervi majoris & arteriæ axillaris (rectius fortasse brachialis) vel rami cujusdam thoracici arteriæ axillaris, & recidivantem hæmorrhagiam applicito actuali cauterio tribuendam esse, minime vero vel læsioni primitivæ per ensem factæ, vel incisionibus chirurgicis; Itaque vulnus quidem pro valde periculoso, sed tamen non pro absolute & per se lethali habendum esse.

Multa hic argumenta vel dubia, eaque non levis momenti possent moveri, an, & qua ratione hoc vulnus fuerit per se lethale? Sed, cum partim ex odio figulino, partim garrulitate vulgi procaci, partim nescio qua collegii cujusdam medici timiditate & titubatione, forsan & insufficienti anatomica atque chirurgica eruditione factum sit, ut Chirurgi illius, Caji, factæ incisiones in suspicionem, inquisitionem & tantum non accusationem fuerint adductæ, tanquam causa lethalitatis per accidens, quam quidem inspectores in suo judicio diluerunt, atque rejecerunt.

Itaque ad illas tantum incisiones chirurgicas, ad vulneris ampliationem sive reserationem necessarias respicimus, easque pro innoxiis non modo, sed necessariis etiam declaramus, &, si fuissent omissæ, defectus in curatione potius atque omissionis, remedii scilicet, quo sinus vulneris a sanguine putrescente, partesque adsitas corrumpente, purgari potuissent, demum redarguendas censemus, quia α) incisio

altera fuit mere cutanea, altera vero nonnisi in carnem orificii vulneris luxuriantem: β) Utraque incisio perexiguam & pro nulla habendam sanguinis copiam prolexit. γ) aliquot dies, sub quotidiana vulneris deligatione, nulla e dilatato vulnere contigit hæmorrhagia, idque δ) sine adhibitis stypticis vel duris compressionibus. ε) E contrario autem postea copiosum pus e vulnere fusum est & ζ) ipsa brachii phænomena meliorem induerunt faciem. η) Sexto demum ab incisionibus hisce chirurgicis die ingruit, eademque mox effusissima, hæmorrhagia, quæ ϑ) omnem sistentium vim opemque elusit: κ) Etiamsi ex hæmorrhagia enormi, & sub illa, expiraverit æger, tamen ipsi, sine hac, æque fuisset, & brevi, moriendum, ob tantam nervorum, vasorum, musculorumque sphacelosam putredinem, cujus jam inde ab accepta vulneratione per gladium incipientis ac quotidie increscentis luculenta satis apparuerunt indicia.

§. 18.

Ad *quartam denique classem* lethalitatis per accidens (§. 7.) progredimur, ac e plurimis pauca tantum hæc objecta seligimus: *Atmosphæræ status* & habitudo vulneribus atque læsionibus in genere singularem aliquando determinationem atque modificationem afferunt. Novimus per experientiam, quam noxius in genere sit aër, libere admissus ossibus denudatis, quam molestus vulneratis in trachea, pectore, pulmonibus. In specie vero si particulis heterogeneis, morbificis inquinatus fuerit: Si qualitate caloris excedat, atque sic febribus vulnerum symptomaticis exacerbandis, vel putredini, viriumque exsolutioni inserviat: Si nimio frigore densetur & obrigescat, atque suppurationi præjudicet, papillas nerveas cutis, fibrasque membranaceas musculosas nerveasque stimulet, stringat, succos condenset, spasmos inducat, atque sic porro per reliquarum qualitatum excessum.

Quemadmodum vero hoc fluidum aëreum tam varias tamque copiosas e triplici regno, minerali, vegetabili, ac animali particulas & miasmata imbibit plus minus vel constanter,

ſtanter, vel univerſaliter, vel copioſe, nec a læſionibus vulneribusque arceri poteſt: ita non poteſt non ejusmodi læſionibus determinationem, (pro diverſa illius fluidi aërei conditione) plus minus vel ſalutarem, vel noxiam inferre. Hinc obſervationes multijugæ fidiſſimæque teſtantur, quam aër modo integræ zonæ ac climatis, modo certæ tantum regionis & loci vulneratis in genere, imo & certis ſolummodo ſpeciebus læſionum ſingulariter ſit infeſtus, ut e. g. Lutetiæ Pariſiorum capitis plagæ ſint longe contumaciores ac periculoſiores, quam Avenioni: heic vero tibiarum vulnera difficilius, quam Pariſiis ſanentur: vel in atmoſphæra Florentina, Ferrarienſi, Bononienſi capitis vnlnera ſint peſtifera, e contrario autem in Raguſæo aëre vel enormiſſime capite ſauciati vix decedant, allegante e ſuis auctoribus toties laudato Bohnio l. c.

Hinc igitur concludunt: læſum in tali noxia conſtitutum atmoſphæra lethalitatem læſionis ſuæ, per ſe non lethalis, acquirere per accidens, ideoque mortem inſecutam malignæ tribuendam atmoſphæræ non vulneri, non læſioni, nec imputandam eſſe lædenti homini. Concedimus talem læſionem ab homine alio illatam per ſe lethalem exacerbari graviſſime: imo levem quandam, minime aliâs fatalem, directe & abſolute lethalem reddi ab infauſta & maligna aëris impreſſione, atque ſic omnino mortem proxime repetendam eſſe ab extranea hac inergia aëris. Negamus vero conſequentiam: Ergo hæc inducta lethalitas eſt lethalitas per accidens, imo potius invertimus argumentum: Ergo hæc eſt lethalitas per ſe. Nam aëris maligni miaſmata ſtatim, & ſucceſſive magis magisque læſioni illatæ ſe inſinuantes produxerunt in illa ipſa talem effectum inevitabilem non minus ac malignum, e quo mors directe eſt ſecuta. Videtur nobis hic caſus comparari poſſe cum inſtrumento lædente venenato, quod non modo vulnus infligit, ſed vulneri ſimul ſuum affricat venenum. Jam vero cum non ſit in poteſtate vel ægri, (maxime ſi læſionis qualitas & viæ longinquitas impediant ipſum, citiſſime ex hac noxia, in ſalubriorem emigrare

atmosphæram) vel medici, vel artis in genere, talem effugere aut corrigere malignitatem aëris, quæ tamen, citra vulnerationem, homini nullum, vel certe non lethalem induxisset morbum: itaque vulnus, vel læsionem nos quidem per se lethalem pronunciamus medice cum *Bohnio:* quæ vero conclusio vel sententia maneat lædentem, civilis, an criminalis, videant Jurisconsulti.?

§. 19.

Neque minus ex iisdem rationibus evincimus, *læsum* in via publica, *tempestate hiemali* frigidissima, & a suo læsore derelictum ac ab omni destitutum auxilio humano, ex ipso frigore & congelatione, quibus se subducere ob vulnus vel læsionem non valuit, mortuum, accepisse læsionem per se lethalem, licet sine longo frigoris acrioris concursu talis non fuisset. Sive enim frigus fuerit absolute tantum, ut propter summum ejus gradum & diuturnam in eodem moram homini etiam sano per congelationem frigida morte fuisset obdormiscendum: sive relative saltem ad læsum hominem, ejusque læsionem mox acceptam, sufficit, hoc ipsum frigus læsioni totique machinæ humanæ lethalem attulisse modificationem, idque tanto promptius, efficacius certiusque, quanto læsum debilitatumque corpus fuit ex accepto vulnere, vel læsione, susceptibilius, læsus autem eo redactus, ut nec ipse sibi queat succurrere, nec ab aliis auxilium expectare.

Par quoque ratio nobis videtur, si læsus subeat *largissimam hæmorrhagiam*, ab ipsa pendentem læsione, quæ quidem sisti posset, si chirurgus & remedium præsto essent e vestigio, sed, cum hæc vel plane non possint, vel non satis cito haberi, læsum acute abripit atque necat. Talem læsionem plerique cum celeb. *Schœpfero*, *d*) Jurium Prof. Rostochiensi renunciant per accidens lethalem: Sed juste dubitari potest: annon

d) Schœpfer de Hæmorrh. vulnerator. c. 3. p. 48. §. 24. 25. confer. quæ p. 90. & seqq.

non rectius pro lethali per se habenda sit? quia fluit ex natura vulneris, majusculo vasi sanguineo, præsertim arterioso inflicti, hominis vivi, ut sanguis aperta proruat porta tamdiu, donec ipsa cordis machina embolusque quiescant atque fatiscant, ipsaque sanguinis sic exhausta penus vasorum funestam ubique subsidentiam, atque vitalium & animalium functionem suppressionem, h. e. mortem relinquat. Eo etiam ipso, quod tanto & tam imminenti periculo vitæ remedium in hoc casu deficit satis promptum, & culpa quidem læsi vel aliarum circumstantiarum minime, itaque mortem subsecutam vulneri, quà tali tribuendam, & vulnus per se lethale declarandum censemus, ideoque assertum veneramur nostri olim Præceptoris, celeber. Laur. *Heisteri e)*, quod ita sonat: Si quis forte post præcisam, nocturno tempore, deficienteque chirurgo, arteriam aliquam temporalem aut tibialem, sanguinis profluvio interiret, hujus ego plagam rebus ita se habentibus, prorsus insanabilem, interfectorem autem capitis reum existimaverim! Contra vero si quis eadem ratione, sed interdiu vulneratus, propter adstantium in succurrendo negligentiam, chirurgive in supprimendo sanguine ignorantiam exspiraret, hujus ego vulnus ad dubiorum, seu per accidens modo lethalium classem referendum interfectorem absolvendum, chirurgum autem in jus vocandum statuerim.

§. 20.

Sed difficultatum jam satis est, ideoque receptui canimus, & epimetri loco pauca adjicimus: Cum in plerisque „casibus firmata sit sententia, inquit supra laudatus *Schœpfer*, „l. c. p. 95. quod homicida extraordinaria pœna sit dimit„tendus, si vulnus per accidens lethale mortem attulisset; Medicis serio incumbit in renunciatione lethalitatis, ut nec temere, nec timide agant, & injustæ vel pœnæ, vel abso-

---

e) Heister. Chir. Lat. P. 1. L. 1. C. 1. §. 24. p. 55.

abſolutioni præbeant occaſionem: ut in renunciationibus ſuis de lethalitate per accidens omnia phænomena accurate inquirant, probent, atque dijudicent. Optandum vero ſimul eſt, ut, cum *plerique tantum* caſus lethalitatis accidentalis homicidam a pœna ordinaria liberent, reliqui caſus, & exceptiones ab hac regula, determinentur & unanimi Jureconſultorum conſenſu, vel Supremi Judicis authoritate confirmentur, quod ipſum quoque in votis habuit celeberr. *Struvius* in Diſſert. criminal. 6. theſ. 6. Imperialem exoptans interpretationem articuli in ſanctione criminali, qui reſpicit caſus ejusmodi lethalitatis per accidens.

T A N T V M!

* * * * * * * * *

Non ego, quod faciunt alii, Tibi canto coactas
Laudes, indignos quæ recreare solent.
Sedulus Auditor, cunctas & avarus in horas,
Omittens nullam Tu mihi semper eras.
Collige jam fructus, & præmia larga capesse,
Quæ Tibi promisit doctus is ipse sudor.
Jam Te siste Tuo Claroque Pioque Parenti,
Curarumque illi debita redde Tua.
Gratulor huic finem studiorum Palme! Tuorum,
Gratulor ex animo vota repleta Patri.
I Tua quo virtus, quo Te fortuna vocabit,
Atque vel absenti perge favere mihi!
Quidquid amicitiam Tibi demonstrare priorem
Forte meam poterit, lætus id arripiam!

Amicitiæ causa pauca hæc adposuit:
P. F. GMELIN, Med. Prof. Extraord.

* * * * * * * * *

Macte bonis avibus devinctum tempora palmis
Quas, Palmi, nomen vel monet ante tuum!
Jam, pro vulneribus miles, qui tristia nobis
Vulnera discessu quæso minare tuo?
Siste gradum. Si non: animi colet extera terra
Mores, vimque tui sentiet ingenii.
Interea absentes lætum gratamur honorem:
Det Numen meritis præmia pono tuis.

Hisce
de egregio eruditionis specimine publice ostenso
in amicitiæ tesseram applaudunt

COMMENSALES.

* * * * * * * * *

Omnes humanos ſanat medicina dolores:
Solus amor morbi non amat artificem.

Quamvis igitur ars Medica in amore morbi ſe non exerat: ego tamen nullus dubito, quin Tui profectus Medicinæ laudatiſſimi ægrotis feliciſſimos præſtent effectus, imo progreſſu temporis feliciſſimis feliciores. Specimen hocce publicum eo certiorem me facit. Paucis itaque gratulor! Fauſta quævis adprecor animitus! Vale & Fave

Tuo integerrimo

C. F. HOPFFENSTOCK, J. St.

* * * * * * * * *

Gratulor ingenua ſtudiorum præmia mente,
Quæ bene finitum ſponte ſequuntur opus.
Taliter abſoluto artis nunc tramite noſtræ,
Perpetuo vitæ ſors erit egregia.

G. B. FABER, M. St. Neoſtadienſis ad Kocharum, Opponens.

* * * * * * * * *

Aſcendis Cathedram lethalia vulnera tractans:
Sæpe quidem auxilium fert medicina malis;
Aſt Veneris vulnus, quod, cum ſanabile non ſit,
Non contrectari tutius eſſe puto.
Cetera ſanabilis certe pro parte virili;
Hoc igitur ſpecimen comprobo,

RIECKE, Tuus.

